

Тақырып:
Тұрақты және уақытша
тістердің қатты тіндерінің
тісжегіне жатпайтын
ақаулар.

В.К Патрикеев бойынша жіктелуі

Тіс шыққанға дейін пайда болатын тісжегіне жатпайтын, тістің қатты тіндерірің бұзылуы

- а) кіреукенің гипоплазиясы**
- б) кіреукенің гиперплазиясы**
- в) эндемиялық флюороз**
- г) тіс түсінің өзгеруі, тістің даму және шығу аномалиялары**
- д) тістің дамуының тұқым қуалаушылық өзгерістері**

Тіс шыққаннан кейін пайда болатын тісжегіне жатпайтын, тістің қатты тіндерінің бұзылуы

- **а) пигментация және биоқабық**
- **б) тістің мужілуі**
- **в) сына тәрізді ақау**
- **г) тіс эрозиясы**
- **д) тіс қатты тіндерінің некрозы**
- **е) тіс жарақаты**
- **ж) тістің жоғарғы сезімталдығы**

Баланың минералды және ақуыз зат алмасу үрдісі бұзылған жағдайда, тістің ұрығында метаболиялық үрдісі бұзылысының және жергілікті себептер тіс қатты тінінің **ГИПОПЛАЗИЯСЫ** дамиды.

Этиологиялық факторларына
байланысты гипоплазия келесі
түрлеріне бөлінеді:

- Ошақты гипоплазия
- Жергілікті гипоплазия
- Жүйелі гипоплазия.

**Жүйелі гипоплазияның
клиникалық көрінісіне
байланысты :**

- 1) дақ түрі;**
- 2) тостақ тәрізді (чашеобразных углублений) ақау түрі;**
- 3) Жүлгелі түрі (бороздчатая форма):**

Уақытша тістерде гипоплазиясы, тісжегімен асқынған

Ошақты гипоплазия

■ Гипоплазия

.системная
гипоплазия

.Местная
гипоплазия

Жүйелі гипоплазияның басқа түрлері: Гетчинсон, Пфлюгер, Фурнье тістері.

Гетчинсон және Фурнье күрек тістерінің сауыты бөшке тәрізді пішінделген (бочкообразная форма) және кесу бетінде жарты ай тәрізді ақау (полулунные вырезки) пайда болуымен бейнеленеді.

Жүйелі гипоплазияның басқа түрлері: Гетчинсон, Пфлюгер, Фурнье тістері.

Пфлюгер тістерінің ерекшелігі:

- бірінші тұрақты молярдың төмпешігі дамымаған;
- тіс сауты конус тәрізді;

Этиологиясы - тұқымқуалаушы мерез
(сифилис).

Гипоплазияның емі

- Ремтерапия
- композиттік материалмен ақауды толтыру
- ортопедиялық коронкалар
- ламинация
- реставрация

Балаларда гипоплазияны ескерту үшін алдын-ала шаралар жүргізу қажет:

- Жүкті әйелдің және жаңа туылған баланың денсаулығын сақтау;
- Ерте жастағы баларда инфекциялық ауруларды алдын-алу;
- Дамыған соматикалық ауруды дер кезде және нәтижиелі емдеу;
- Әйелдер консультациясында және балалар емханасында стоматологиялық ағарту жұмыстарын күшейту.

Эндемиялық флюороз

- тістің түсі және құрылысы өзгерумен сипатталады.

Суда фтор мөлшері көп географиялық аймақтарда кездеседі.

Балаларда флюороз келесі жағдайда кездеседі:

- Эндемиялық аймақта туылған баларда, немесе ерте жаста (3-4ж) көшіп барған баларда;
- Әлсіз, инфекциялық, созылмалы, соматикалық аурулармен ауырған балаларда;
- Жасанды тамақтанатын балаларда;

Егер баланың тамақтану рационынан құрамында фтор көп мөлшерлі суды 2-3 айға шығарып тастаса, онда флюороз даму үрдісі баяуланады.

Флюороздың 5 түрін қарастырады (В.К.Патрекеев бойынша):

Штрих тәрізді түрі – жоғарғы жақтың күрек және бүйір тістердің вестибулярлы бетінде ақ түсті сызықтар пайда болуымен сипатталады.

Дақты түрі – күрек, сүйір тістерде, сирек премолярмен молярда ақ түсті дақ пайда болады. Дақтың беті тегіс, жылтыр.

Бор-нүктелі түрі – барлық тістер зақымдалады.

Тістердің вестибулярлы бетінде:

- ақшыл –бұлдырыңқы дақ пайда болады;
- дақтың үстінде кішірек, домалақ пішінді, диаметрі 1,5мм –ге дейін, тіріңділігі 0,1-0,3 мм. ақау- крапинка анықталады;
- түбі ақшыл-сары немесе ақшыл-қоңыр түсті.

Эрозивті түрі:

- ауыр дәрежеде дамиды;
- бұлдырынқы кіреукеде үлкен және терең ақау пайда болады – эрозиялар;
- кіреукенің жойылуы, дентинге дейін жетеді.

Деструктивті түрі:

- эрозия тіс сауытының пішінін өзгертеді;
- тіс сауытының жеке аймақтарының жойылуы және сынуы анықталады;
- кіреуке және дентинде зақымдалады.

Флюороз II-III дәрежелі ауырлығы бойынша

IV дәреже.

Эрозивная форма

Меловидно-крапчатая форма

Эрозивная форма

Флюороздың жеңіл түрін емдеу

- Реминералдау терапия

Ауыр дәрежелі флюороздың емі

жалпы:

- Рациональді тамақтану
- кальций, фосфор препараттарын тағайындау
- Дәрумендер

жергілікті:

- Ремтерапия
- Ағарту
- ламинация, реставрация

Флюороз дамуын жою
мақсатымен, фтор концентрациясы
қалыпты мөлшерден асқан
аймақтарында келесі шараларды
қолдану қажет:

- су құбырын ауыстыру
- бірнеше су құбырларын араластыру;
- суды дефторлау.

Ас суын фтордан тазалау жолдары:
қайнату, тұныту, мұздату, фильтрлау.

Тіс қақтардың жіктелуі

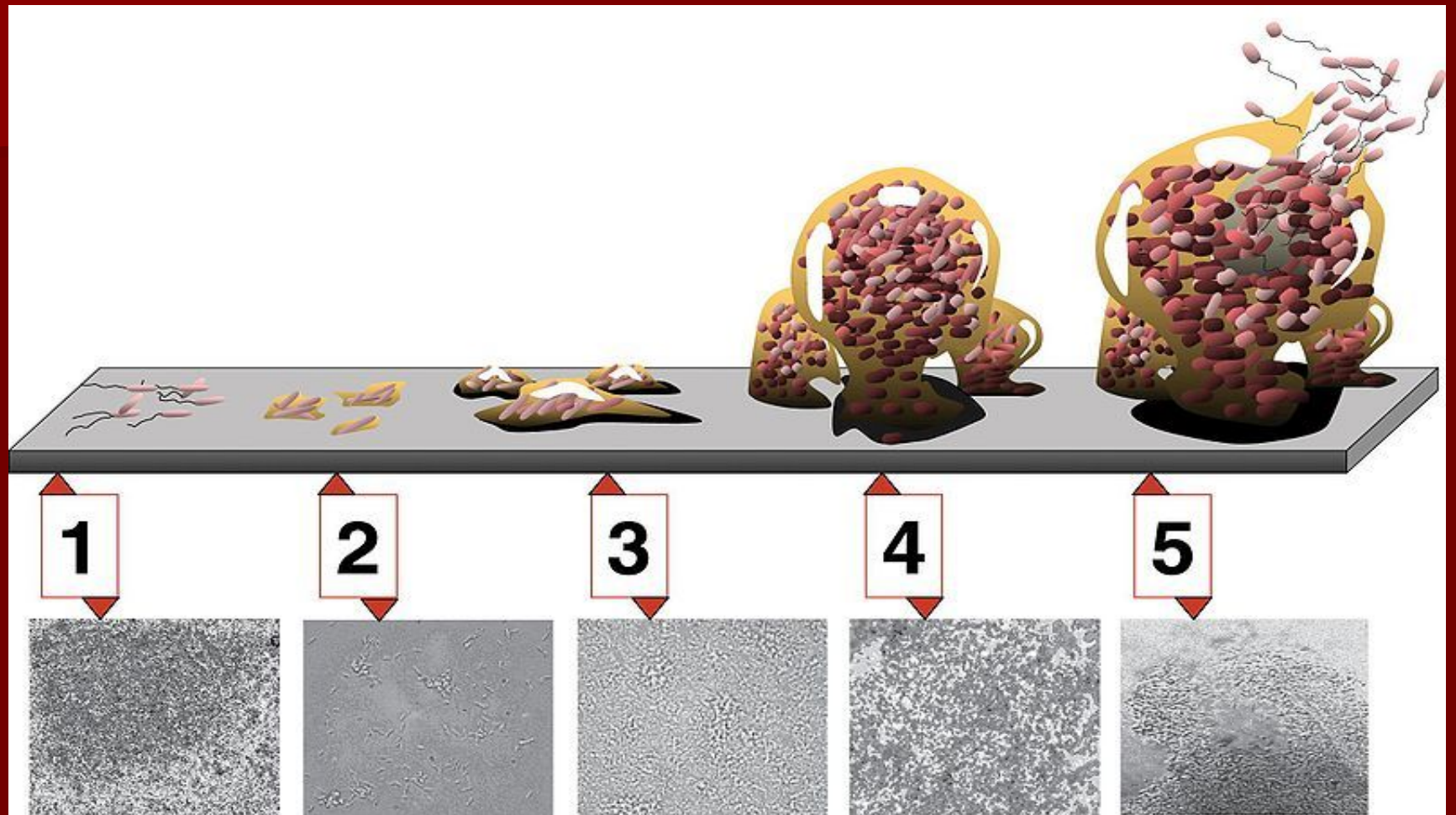
I. минералданбаған:

- Пелликула
- Биопленка
- Тағам қалдықтары
- Жұмсақ тіс қағы

II. Минералданған:

- Тіс тасы
- Қызыл иек үсті тас
- Қызыл иек асты тас

кариес

после Air-Flow

зубы курильщика

после Air-Flow

чай, кофе

после Air-Flow

кәсіби гигиена

Міндетті түрде қолданатын шаралар:

- Қарап тексеру және диагностика;
- Тіс қақтарын тазалау;
- Тіс беттерін жылтырыту;
- Ауыз қуысының гигиенасына үйрету, гигиеналық құралдар мен заттарды таңдау.

«Тетрациклиновые» зубы

Патологическая стираемость.

КЛИНОВИДНЫЙ ДЕФЕКТ.

Алдын – алу шаралар

- Этиологиялық факторды жою;
- Патологиялық қажалу және эрозия ақаулар бар науқастарға қышқыл тамақтарды шектеу;
- Ауыз қуысын дұрыс тазалау қажет;
- Рем терапия;
- Реставрация;
- Ламинация;
- Ортопедиялық және ортодонтиялық ем;
- Тісті ағарту.

**көңіл
аударып
тыңдағанд
арыңызға
рахмет**

